

Vzpomínka na děčínské štokry

Tomáš Provazník

Stroje řady 556.0 jsou parní lokomotivy určené pro nákladní dopravu, které v letech 1951–1958 v celkovém počtu 510 kusů vyrobily Závody V. I. Lenina (plzeňská lokomotivka Škoda). Díky tomu patří mezi nejpočetnější typy parních lokomotiv československé provenience. Mohutným štokrům byly po dlouhá léta určeny především ty nejtěžší nákladní vlaky provozované na hlavních tratích napříč celým Československem. Závěrem provozní kariéry jsme je však mohli vidat i na méně významných výkonech na vedlejších tratích, kde dosluhovaly až do úplného konce parního provozu v roce 1981.

V této knize se však více než o strojích píše o lidech kolem nich. Jejím autorem totiž není historik ani technik, ale železničář, který navíc pochází z železničářské rodiny a jenž dnes už dobře ví, co myslela jeho maminka, když při poledním vstávání říkala: „Mě ty noční jednou zabijou.“ Na vlastní kůži si totiž vyzkoušel, jak tvrdý dokáže být železničářský chleba.

Železnice byla odnepaměti spojena s nepřetržitým provozem, kdy ve dne v noci museli být železničáři bdělí a pohotiví. Ani současnost není výjimkou, je tu jen ten rozdíl, že dříve se lidé museli více spoléhat jeden na druhého, neboť moderní zabezpečovací technika byla hudbou budoucnosti.

Obzvláště náročné směny zažívali muži na parních lokomotivách – dřinu, kterou si nikdo nedovede ani představit. Oni ji však s hrdostí sobě vlastní přijali a ze strojvedoucích a topičů se staly nerozlučné dvojice, uvádějící do pohybu parní lokomotivu, jeden z vrcholů epochy objevů a poznání. Pouze strojvedoucí spoléhající na svůj zrak a um dokázal dovést masu živoucí oceli tam, kam bylo žádáno.

Jen málokdo z civilních cestujících si při vystoupení z vlaku uvědomí, že samotný příjezd do jakékoli stanice, ať již cílové, či nácestné, je ve své podstatě výsledek dobře odvedené práce železničářů, kteří nepochybili. Tisíce takových vlaků odvozil jako strojvedoucí i autorův dědeček, který de facto může za vznik této knihy, protože právě on v autorovi zažehl pomyslný plamen náklonnosti k parním lokomotivám.

Publikace mapuje posledních dvacet let provozu řady 556.0 v Děčíně především jedinečným pohledem provozních zaměstnanců, většinou strojvedců a topičů. Prostřednictvím jejich autentických vzpomínek se čtenáři budou moci svést na stanovišti nejednoho děčínského štokra.

Čestné místo tu mají také vzpomínky přespolních, tedy čet z okolních lokomotivních dep, kteří do Děčína se svými „pětsetpadesátšestkami“ zajížděli také. I oni, společně s Děčíňáky, zdolávali tratě v Lužických horách. K profesnímu životu však bohužel patří i chvíle, na které by člověk nejraději zapomněl. Ano, řeč je o nehodách, jimž se kniha také podrobně věnuje.

Vzpomínka na děčínské štokry je publikací, která formou vyprávění bohatě doplněného provozními fotografiemi a dokumenty vzdává hold všem lidem, kteří byli s provozem těchto lokomotiv nějakým způsobem spojeni, ať už přímo, či nepřímo.